

2024-11-11

Dnr: 2024/11007

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
U2024/01680

Yttrande över Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid

Härmed lämnar styrelsen för Lunnevads folkhögskola sitt remissyttrande över betänkandet ”Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42)”.

Inledning

Styrelsen för Lunnevads folkhögskola bedömer att utredningen med god helhetssyn beskriver folkbildningens betydelse och funktion i samhället. De förslag som utredningen lyfter fram är framåtsyftande och väl underbyggda.

Ställningstaganden

Folkbildningens självförvaltning

Folkbildningens självförvaltningsmodell bygger på tillit och förtroende för att aktörerna inom folkbildningen genomför och följer upp sin verksamhet på ett adekvat sätt. Lunnevads folkhögskola bedömer att folkbildningens självförvaltningsmodell bör bevaras. För att principen med armlängds avstånd skall vara hållbar är en given utgångspunkt att statens insyn och uppföljning finns och fungerar.

Uppföljningsfunktionen måste finnas mot indikatorer som inte bör vara normerande, exempelvis genom att vara kvantitativa. Särskilda medel bör tillföras för att ett fullgott uppföljnings- och utvärderingsarbete skall kunna bedrivas.

9.3.5 Svårt ekonomiskt läge för många folkbildningsaktörer

Utredningen pekar på att den kostnadsökning som följt på energikris, omvärldsoro och inflation har inneburit stora utmaningar inte minst för folkhögskolor. Lunnevads folkhögskola delar denna uppfattning, och noterar att statsbidraget per genomförd deltagarvecka inte på något sätt motsvarar den kostnadsökning som skett under de senaste åren.

Lunnevads folkhögskola vill vidare uppmärksamma de kostnader som det innebär att driva ett internat. Internatet utgör en mycket viktig resurs för folkhögskolan förutom att ge tillgång till ett nära boende under studietiden. I

2024-11-11

Dnr: 2024/11007

internatet pågår hela tiden en demokratisk process, ett utforskande samtal och en delaktighet som bidrar till deltagarnas personliga utveckling. Det är önskvärt att de folkhögskolor som bedriver internat erhåller ett särskilt stöd i form av utökat statsbidrag för deltagarveckorna för att kunna driva internatboendet som ett värdefullt redskap för deltagarnas måluppfyllelse.

10.1 Fem perspektiv på folkbildning

Utredningen lyfter fem perspektiv på folkbildningen som ett sätt att beskriva folkbildningens betydelse för individer och samhälle; bildning, det intellektuella rummet, demokrati, civilsamhälle och livschanser.

I utredningen diskuteras utgångspunkter för den deliberativa demokratin, där det inte endast människors kunskap i sakfrågor som betonas utan också känslan av att ”mina åsikter är viktiga och att jag därför bör delta i samtalet”. För Lunnevads folkhögskola är det demokratiska förhållningssättet och samtalet ett fundament för verksamheten. Vi noterar att demokratibegreppet inte lyfts fram i den målstruktur som utredningen föreslår i kapitel 12.

10.2.1 Folkbildningens särskilda betydelse för kultur

Utredningen bedömer att en särskild utredning kring musikutbildningarnas förutsättningar bör tillsättas i syfte att se över hur samverkan och samordning mellan olika aktörer kan utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för olika nivåer av musikutbildning för att stödja varandra.

Lunnevads folkhögskola delar utredningens bedömning. Lunnevad bedriver särskild kurs inom musik med möjlighet för specialisering inom olika grenar såsom jazz, folkmusik och ensemble, och noterar att det återkommande signaleras från flera håll om att påtaglig brist föreligger på bland annat musklärare för olika nivåer av musikutbildning.

12.3.1 Förslag på en ny målstruktur för folkbildningspolitiken

Utredningen föreslår en ny målstruktur med ett övergripande mål och fyra delmål, varvid de idag gällande fyra syftena med statsbidraget ska upphöra att gälla. Ett nytt övergripande syfte med statsbidraget föreslås ersätta de fyra syften som gäller idag.

Lunnevads folkhögskola ställer sig bakom målstrukturen med ett övergripande mål samt fyra delmål. Modellen, med underliggande indikatorer, är tydlig och välstrukturerad.

12.3.3 Förslag på nya delmål för folkbildningspolitiken

Utredningen föreslår följande delmål för folkbildningspolitiken:

- Att fler människor breddar och fördjupar sina kunskaper och når nya insikter.
- Att fler människor intresserar sig för kulturell utbildning och bildning samt att delaktigheten i kulturlivet ökar och breddas.

2024-11-11

Dnr: 2024/11007

- Att fler människor får nya och återkommande möjligheter att gå vidare i arbetsliv och studier.
- Att folkbildningens verksamhet bidrar till ökad sammanhållning och gemenskap genom att nya målgrupper nås och att personer med olika bakgrund och förutsättningar möts i folkbildande sammanhang.

Lunnevads folkhögskola noterar att delmålen är kvantitativa med fokus på att fler människor ska nås, och bedömer att det finns en risk för att kvantitativa mål leder till en volymjakt som inte är eftersträvansvärd.

Lunnevads folkhögskola bedömer vidare att det är av stor vikt att demokratiuppdraget, som är ett fundament för folkbildningen, lyfts fram såväl i det övergripande målet som i de underliggande delmålen.

För styrelsen för Lunnevads folkhögskola

Per Larsson
Ordförande
Regionutvecklingsnämnden

Richard Widén
Regionutvecklingsdirektör